

संस्थागत सुशासन

संस्थागत शासन (Corporate Governance)

- कानून नियम मापदण्ड र आचार संहिताको पुर्ण परिपालना नै संस्थागत शासन हो,
- यो व्यावसायिक शासन पनि हो जुन व्यावसायिक संघ संस्थाहरु सञ्चालन गर्न जर्जमा गरिएको ऐन कानून नियम तथा विनियमबाट व्यावसायिक संस्थाको लक्ष्य हासिल गर्ने प्रणाली हो,
- सन् 1984 मा पहिलोपटक यस शब्दको प्रयोग गरी Robert Ian Tricker ले corporate governance नामक पुस्तक लेखेका थिए,
- The basic principles of corporate governance are accountability, transparency, fairness, responsibility, and risk management.

- Corporate governance is the structure of rules, practices, and processes used to direct and manage a company.
- A company's board of directors is the primary force influencing corporate governance.
- संस्थागत शासनले शासनका सबै साझेदारहरूको इच्छा चाहना र आवश्यकतालाई प्राथमिकता दिन्छ र उनीहरूकै सहभागितामा शासकीय प्रणालीलाई निर्देशित र नियन्त्रण गरी निष्पक्ष्यता पारदर्शिता र उत्तरदायित्व स्थापनामा क्रियाशील रहन्छ।

- कम्पनीको कारोबारलाई नेतृत्व निर्देशन र नियन्त्रण गर्ने एक विधि हो,
- कम्पनीको व्यवस्थापन, सञ्चालन र नियन्त्रण कर्पोरेट गभर्नेन्स हो,
- यसको मुख्य उद्देश्य शेयरधनीहरू र ग्राहकको हकहितको संरक्षण र प्रवर्धन गर्नु हो,
- यसले शेयरधनी, सञ्चालन समिति, व्यवस्थापक नियमनकर्ता र सरोकारवालाहरू बीचको सम्बन्ध र समन्यवयबाट कम्पनीको निर्णय र व्यवस्थापनलाई लक्ष्योन्मुख बनाउँछ,

- Corporate governance is full compliance with laws, rules, standards and codes of conduct.
- It is also a business regime which is a system to achieve the goals of the business organization through the laws, rules and regulations enacted to operate the business association organizations.
- Robert Ian Tricker first used this term in 1984 in a book called corporate governance.

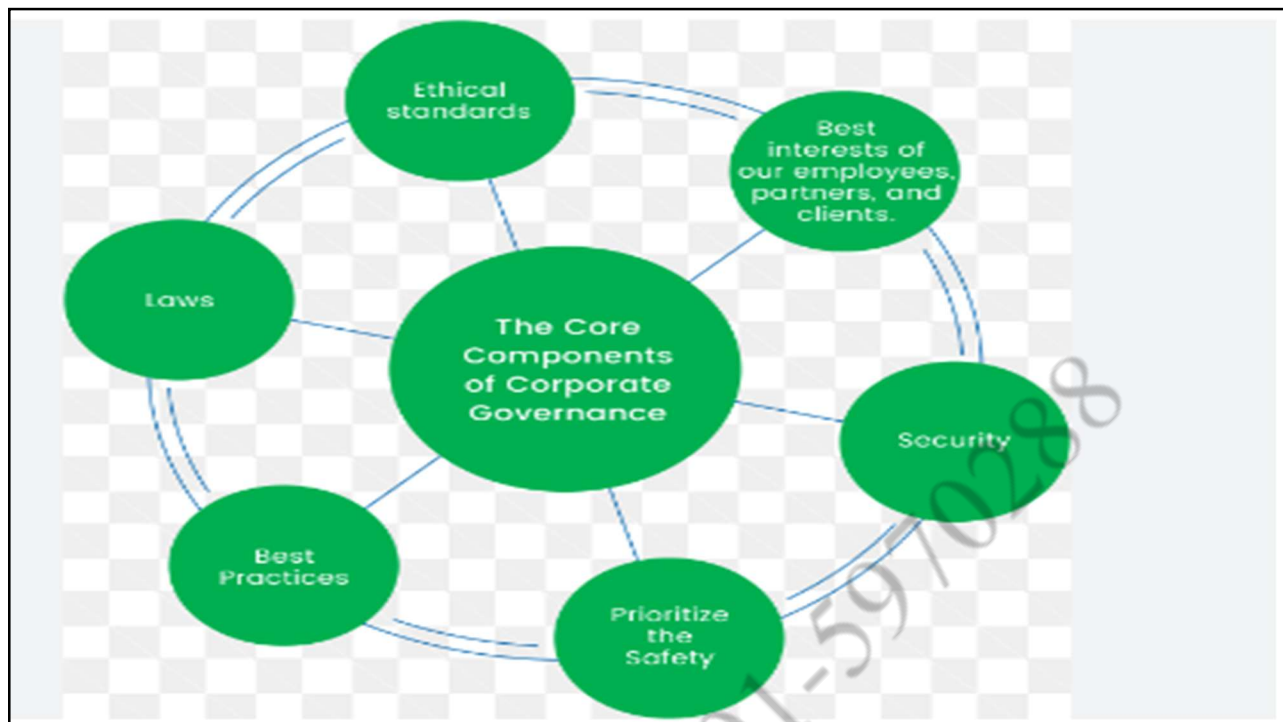
- ❑ **Primary participants of CG are:** Shareholders and management group.
- ❑ **Additional participants include:** employees, customers, suppliers, creditors, legal, regulatory, institutional and ethical environment.
- ❑ CG is the act of steering, guiding and piloting.

□CG का प्राथमिक सहभागीहरू: शेयरधारक र व्यवस्थापन समूह ।

□थप सहभागीहरूले समावेश गर्दछन्: कर्मचारी, ग्राहक, आपूर्तिकर्ता, ऋणदाता, कानूनी, नियामक, संस्थागत र नैतिक वातावरण ।

□CG स्टेयरिड, गाईडिड र पाइलटिडको कार्य हो ।

- कर्पोरेट गभर्नेन्स अन्तर्गत सामान्यतया निजी क्षेत्र मात्र सोच्ने गरेको पाइन्छ तर यसमा सार्वजनिक र निजी दुवै क्षेत्रहरू पर्दछन्
- नेपालमा कर्पोरेट गभर्नेन्स सञ्चालन गर्नका लागि कम्पनी ऐन, २०६३ बैंक तथा वित्तीय संस्था ऐन, २०७३ ट्रेड युनियन ऐन २०४९, श्रम ऐन २०७४ बैदेशिक लगानी तथा प्रविधि हस्तान्तरण ऐन २०७५ निजीकरण ऐन २०५०, वोनस ऐन २०३०, संस्थान ऐन, रहेका छन्।

Stakeholders and Principles of Corporate Governance

- ❖ Stakeholders:
- ❖ Internal: Board of directors, executives and their employees
- ❖ External: Shareholders, debtholders, trade creditors, suppliers, customers, communities affected by the corporation activities

सरोकारवाला

आन्तरिक: निर्देशक बोर्ड, कार्यकारी र तिनीहरूका कर्मचारीहरू

बाह्य: सेयरधारकहरू, ऋणधारकहरू, व्यापार ऋणदाताहरू,
आपूर्तिकर्ताहरू, ग्राहकहरू, निगम गतिविधिहरूबाट प्रभावित समुदायहरू

Principles of corporate Governance:

- ❖ Integrity and fairness
- ❖ Transparency and disclosures
- ❖ Accountability and responsibility

संस्थागत सुशासनका सिद्धान्तहरू

संस्थागत शासनका फाइदा

- ❖ नाफा र सञ्चालन कुशलता Efficiency उच्च रहन्छ,
- ❖ शीघ्र अर्थात Agile निर्णय प्रक्रिया हुने,
- ❖ स्वायत्त र बस्तुनिष्ठ र वैज्ञानिक निर्णयहरू प्रशय पाउने,
- ❖ निरन्तर अनुगमन र पृष्ठपोषणको माध्यमबाट थप सुधार गर्न सकिने,
- ❖ पारदर्शिता र जवाफदेहिताका आधारमा सेवा सुविधाको प्रवाह हुने,
- ❖ Measures employee and client satisfaction through routine appraisals, surveys, and feedback sessions

- ❖ प्रतिनिधित्व र सहभागिताले गर्दा अपनत्व कायम गर्न सकिने
- ❖ ग्राहक केन्द्रित सेवा सुविधाको उपलब्धतामा सहजीकरण हुने
- ❖ कम लागत उच्च गुणस्तर र प्रतिस्पर्धा वस्तु तथा सेवा उपलब्ध गराउन सकिने
- ❖ व्यवसायमा निष्ठा र नैतिकता कायम हुने
- ❖ Team Work, talent management, performance management का लागि संस्थागत सुशानले महत्व पाउने

- ❖ Technology friendly, streamlined and innovation का आधारमा संस्था संचालन गर्न,
- ❖ It can reduce the potential for financial loss, waste, risks, and corruption.
- ❖ कर्मचारीहरू, ग्राहकहरू, र आपूर्तिकर्ताहरूसँग विश्वासको वातावरण तय गर्न,
- ❖ It promotes long-term financial viability, opportunity, and returns.
- ❖ Corporate governance can give investors and stakeholders a clear idea of a company's direction and business integrity.

- Profitability and operational efficiency remain high.
- Rapid i.e. Agile decision making process,
- To make independent and objective and scientific decisions,
- Further improvements can be made through continuous monitoring and nurturing,
- Flow of service facilities based on transparency and accountability,

- Membership can be maintained through representation and participation,
- Facilitating availability of customer-centric service facilities,
- Able to provide low cost high quality and competitive goods and services,
- Maintaining integrity and ethics in business,
- Institutional support will be important for team work, talent management, performance management,

संस्थागत सुशासन कायम नहुनका कारणहरु

- ❑ कर्पोरेट गभर्नेन्सको को मुख्य जोड नाफामात्र केन्द्रित हुनु
- ❑ संस्थाहरुमा विचौलिया, सिन्डिकेट, कार्टेलिङ्ग तथा कोनी क्यापिटालिज्मले समय समयमा प्रशय पाउनु,
- ❑ नाफालाइ प्राथमिकता दिँदा नागरिक जवाफदेहिता कमजोर छ,

- ❑ बस्तु तथा सेवा मानक, मापदण्ड भन्दा पनि नाफा केन्द्रित भएर उत्पादन गर्न,
- ❑ कानूनी प्रशासनिक नियामक संरचनाहरुको गुणस्तरीयता तथा प्रभावकारिता अभिवृद्धिको कार्य निकै जटिल छ,
- ❑ नियमनकारी निकायहरुको क्षमतामा समय सापेक्षमा सुधार हुन नसक्नु,
- ❑ बजारमा अस्वस्थ प्रतिस्पर्धाले ठाँउ पाउनु,
- ❑ अपारदर्शिता र उच्च ब्यवस्थापनको स्वार्थपूर्ण महत्वकांक्षा कायम हुनु,

- ❑ नीतिगत, शासकिय, वित्तीय र राजनीतिक स्थिरता कायम नहुनु,
- ❑ सरकार र निजी क्षेत्रबीचमा विश्वासको वातावरण तय हुन नसक्नु,
- ❑ संस्थाहरूमा निष्ठा र नैतिकताको अवस्था कमजोर हुदै जानु,
- ❑ संस्थागत सामाजिक उत्तरदायित्व प्रति ध्यान नहुनुका साथै CSR औपचारिकतामा सिमित हुनु,

- ❖ सञ्चालक समितिमा Elite Capture भएको अवस्था छ,
- ❖ Conflict of interest: (कम्पनीको पदमा बसी व्यक्तिगत स्वार्थ पुरा गरी लाभ लिने)
- ❖ Poor regulation or Over regulation and regulatory capture को अवस्था छ,
- ❖ उत्तरदायित्व पन्छाउने प्रवृत्ति तथा जसरी भएपनि नाफा कमाउने प्रवृत्ति,
- ❖ Managerial inefficiency and ineffectiveness सरकारी संस्थानहरूका ब्यवसायिक क्षमता निकै कमजोर रहेका छन्,

- The main focus of corporate governance is on profit
- Syndicates, cratering and crony capitalism have been prevalent from time to time in organizations.
- Citizen accountability is weak when profits are prioritized,
- To produce goods and services based on profit rather than standards,

- The task of improving the quality and effectiveness of legal administrative regulatory structures is very complex.
- Failure to improve the capacity of regulatory bodies in a timely manner,
- Unhealthy competition in the market to gain a place,
- Perpetuation of non-transparency and selfish ambitions of top management,

- Instability in policy, governance, financial and political ,
- Not being able to establish an environment of trust between the government and the private sector,
- Deterioration of integrity and ethics in institutions,
- Lack of attention towards corporate social responsibility and limited to CSR formalities,
- There is Elite Capture in the Board of Directors,

- There is a situation of poor regulation or over regulation and regulatory capture.
- Tendency to shirk responsibility and profit at any cost,
- Conflict of interest: (Taking benefits by fulfilling personal interests while sitting in the position of the company)
- Managerial inefficiency and ineffectiveness The business capabilities of government institutions are very weak.

अव के गर्ने?

- कर्पोरेट गभर्नेन्समा आचारसंहिता तय गरी प्रभावकारी ढङ्गले लागू गर्ने,
- ❖ सञ्चालक समिति छनोटमा समावेशीकरण र विज्ञतालाइ आधार बनाउनुपर्ने ,
- ❖ कर्पोरेट अनुशासन कायम गर्ने नैतिक आचार संहिता निर्माण र कार्यान्वयन पक्षमा जोड दिने,
- ❖ कारोबार पारदर्शिता स्वतन्त्रता (स्वायत्तता) उत्तरदायित्व, जिम्मेवारी, निष्पक्षता र कुशलताको विकास,

- ❖ Due Diligence Audit लाई सबै निकायमा अनिवार्य बनाउनुपर्ने,
- ❖ Nepal Financial Reporting Standard लाई अनिवार्य परिपालनामा जोड दिने,
- ❖ Corporate Culture and Internal Communication System प्रभावकारी बनाउने,
- ❖ Conflict of Interest सम्बन्धमा उपयुक्त र प्रभावकारी कानूनको निर्माण गरी कार्यान्वयन गर्ने,

- ❖ सरकारी र निजी कर्पोरेसनहरु बीच ज्ञान र अनुभवहरुको आदानप्रदान गर्ने,
- ❖ knowledge sharing platform, R&D centre हरूको निर्माणका लागि सरकार र निजी क्षेत्रले संयुक्त लगानी गर्ने वातावरण तय गर्ने,
- शेयरधनीको अधिकार स्पष्ट गरी शेयरधनीप्रति समान व्यवहार गर्नुपर्ने,
- सघन किसिमका व्यवहारिक तालिमको माध्यमबाट व्यवहार र आचरणमा सुझार गर्ने,
- सरकारको नियमन क्षमतामा समय सापेक्ष सुधार गर्ने।

- ❖ सरकारी सहजीकरण, साझेदारी र प्रभावकारी नियमनमा जोड दिने,
- ❖ आचारसंहिता र मापदण्ड निर्माण र प्रभावकारी कार्यान्वयनका पक्षमा सुधार गर्ने,
- ❖ क्षमता विकास र ज्ञान निर्माणका माध्यमबाट थप सुधारका बाटाहरुको पहिचान गर्ने,
- ❖ Leadership grooming, development and transfer सहित Ethical Leadership मा जोड दिने,

- ❖समन्वय सहकार्य सहभागिता साझेदारी र अनुभव आदानप्रदानका माध्यमबाट निजी र सरकारी क्षेत्रले राम्रा पक्षको आन्तरिकीकरण गर्ने,
- ❖CSR को अनिवार्यता कायम गर्ने,
- ❖पारदर्शिताका माध्यमबाट सरोकारवालाहरुले नियन्त्रण र सन्तुलन कायम गर्न सक्ने वातावरणको निर्माण गर्ने।

Ambition Guru 01-5570288